

Домальчук Л.Ю., здобувач вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня,
Академія рекреаційних технологій і права, м. Луцьк, Україна
Науковий керівник: Сухацький Р.П., к.і.н., доцент

ПРАВОВА ГРАМОТНІСТЬ ЯК НЕВІД'ЄМНА СКЛАДОВА РОЗВИТКУ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА

Правова грамотність в сучасному світі стає все більш невід'ємною складовою розвитку громадянського суспільства. Це важливий аспект, який впливає на стабільність, розвиток та функціонування суспільства в цілому. Тож, вивчення та аналіз значення правової грамотності і її вплив на формування громадянського суспільства має не аби яку актуальність.

Слід зазначити, що правосвідоме суспільство визначають як категорію, яка означає, що у суспільстві право та закони відіграють ключову роль у регулюванні взаємин між людьми, забезпечуючи порядок, справедливість та захист прав і свобод громадян.

Таким чином, на шляху демократизації суспільного життя, забезпечення ефективнішого розвитку економіки, важливим завданням держави є формування високого рівня правосвідомості і культури громадян. В значній мірі це пов'язано з тим, що незалежно від професійної, трудової діяльності, особистих життєвих вподобань усі представники суспільства в тій чи іншій мірі щоденно здійснюють реалізацію різних норм права. Відповідно є пряма необхідність кожного суб'єкта правовідносин володіти знаннями про суб'єктивні права та юридичні обов'язки, які закладені в правових нормах у вигляді моделі бажаної або забороненої поведінки [1].

Так, формування правового суспільства дасть змогу забезпечувати порядок, рівність перед законом, захист прав та свобод громадян, а також сприяти вирішенню конфліктів мирним шляхом через правові механізми.

Таким чином, варто наголосити, що роль правової грамотності в громадянському суспільстві правова грамотність - це не лише знання законів та норм права, але й здатність адекватно реагувати на правові ситуації, вміння захищати свої права та дотримуватися правових норм у повсякденному житті. Вона включає в себе знання основних прав та обов'язків громадян, розуміння принципів демократії та верховенства права, а також навички правового мислення та аналізу [2].

Правова грамотність є основою розвитку громадянського суспільства з кількох причин:

- правова грамотність сприяє формуванню активної громадянської позиції та участі в суспільному житті. Громадяни, які розуміють свої права та обов'язки, більш схильні до захисту своїх інтересів та вимагання

відповідальності влади.

- правова грамотність сприяє зміцненню правової держави та верховенству права. Громадяни, які розуміють та дотримуються законів, сприяють збереженню правопорядку та запобіганню правопорушень.

- правова грамотність є основою для розвитку громадянського суспільства через підвищення рівня правової культури та громадянської свідомості. Вона сприяє створенню умов для взаємодії між громадянами та владою на основі взаємного поваги та довіри.

Варто також зазначити, що розуміння правових аспектів життя допомагає громадянам захищати свої інтереси, уникати конфліктів і розв'язувати юридичні питання ефективно та безпечно. Відповідно наявність таких знань сприяє усвідомленню важливості юридичної обізнаності як ключового елементу успішного і гармонійного існування в суспільстві [3; 4].

Тож, враховуючи те, що правові норми та вимоги набувають все більшого значення, володіння юридичною грамотністю стає необхідністю для кожного громадянина. Це не лише забезпечує належний рівень правознавства в суспільстві, але й є ключовим фактором успішної інтеграції в сучасні умови.

Підсумовуючи вище зазначене можна сказати, що правова грамотність відіграє важливу роль у розвитку громадського суспільства, сприяє формуванню активної та відповідальної громадської позиції, зміцненню правової держави та гармонійному функціонуванню суспільства в цілому. Тож, підвищення рівня правової грамотності в суспільстві є важливим завданням, яке потребує комплексного підходу та спільних зусиль усіх суб'єктів правовідносин.

Література

1. Крегул Ю., Сухацький Р. Необхідність вивчення правознавства студентами неюридичних спеціальностей. Smart-освіта: ресурси та перспективи: матеріали Міжнар. наук.-метод. конф. (Київ, 16–17 жовт. 2014 р.): тези доповідей. Київ: нац. торг.-екон. ун-т, 2014. С. 72-74.

2. Запотоцький М. Юридична грамотність та сучасна українська школа. URL: <https://ecoland.ua/2022/02/01/yurydychna-gramotnist-ta-suchasna-ukrayinska-shkola/>

3. Калиновський Ю.Ю. Правосвідомість. Велика українська енциклопедія. URL: <https://vue.gov.ua/Правосвідомість> (дата звернення: 27.04.2024).

4. Характеристика, поняття, співвідношення громадянського суспільства та правової держави. Вища освіта в Україні. Освіта.ua. URL: <https://osvita.ua/vnz/reports/law/9310/>.